«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΤ΄. Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰουνίου 1936 Ἀριθ. 1244

ΘΑ ΒΕΒΗΛΩΣΗ ΤΟΥΣ ΘΕΙΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ!

Ἡ παροιμία, ὁ διδακτικὸς λόγος, τὸ περὶ ἀρετῆς ἀπόφθεγμα, ἡ πρὸς εὐσέβειαν καὶ ἁγιότητα προτροπὴ δὲν ἔχουν θέσιν εἰς τὸ στόμα τοῦ ἄφρονος. Βγάλε τα ἀπ᾿ ἐκεῖ, φωνάζει ὁ σοφὸς Σολομῶν. Βγάλε τα, διότι καὶ ὁ ἄφρων καταισχύνεται περισσότερον καὶ γίνεται καταγέλαστος, ἀλλὰ καὶ τὰ λόγια αὐτὰ χάνουν πολὺ ἀπὸ τὴν δύναμίν τους.

Δὲν θὰ σοῦ κάμῃ ἡ ἱερὰ αὐτὴ καὶ θεόπνευστος προτροπὴ τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν, ὅταν τὴν ἀκούσῃς ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς ἄφρονος καὶ ἐλεεινοῦ ἀνθρώπου, τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ προκαλέσῃ, ὅταν τὴν ἀναγνώσῃς κάπου ἢ ὅταν ἔλθῃ εἰς τὰ ὦτά σου ἀπὸ τὸ στόμα φρονίμου καὶ ἐναρέτου τινός. Εἶνε λόγος θεόπνευστος, ὁ ὁποῖος κατανύττει τὴν καρδίαν καὶ γεννᾷ συναισθήματα εὐγενῆ καὶ ὑψηλά. Ἀλλ᾿ ἐπειδὴ ὁ ἄφρων, ὁ ὁποῖος σοῦ τὸν λέγει, τὸν διακωμωδεῖ μὲ τὴν ἀσυμφωνίαν τῆς συμπεριφορᾶς του καὶ τῆς διαγωγῆς του, δὲν ἐμβαίνει κἂν εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τὸν ἀκούεις ὡς ἕνα λόγον ἄδειανὸν καὶ ἄνευ σημασίας.

Εἰξεύρεις, τί παθαίνεις; Ὅ,τι παθαίνεις καὶ μὲ τὰς παραφωνίας ἑνὸς τραγουδιστοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὰς χεῖράς του παίζει συγχρόνως θαυμάσια τὴν λύραν ἢ τὸ κλειδοκύμβαλον. Ἐὰν ἀκούσῃς μόνον τὸ παίξιμον τῆς λύρας, κυριολεκτικῶς μαγεύεσαι καὶ περιέρχεσαι εἰς κάποιαν ἔκστασιν. Δυστυχῶς ὅμως κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ θαυμάσιος τῆς λύρας παίκτης τραγουδεῖ. Καὶ ἡ φωνή του εἶνε τραχεῖα, δύσκαμπτος, ἐκκωφαντική, ξένη πρὸς κάθε ἁρμονίαν. Ὁ θαυμάσιος τῆς λύρας ἦχος δὲν ἐξουδετεροῦται; Καὶ δὲν σοῦ προκαλεῖται ἀπὸ τὴν ἀσυμφωνίαν αὐτὴν τὸ αἴσθημα ζωηρᾶς ἀπαρεσκείας;

Ὤ! ἀναγνῶστά μου. Ἡ αὐτὴ ἀηδὴς καὶ ἀποτροπιαστικὴ ἀσυμφωνία καὶ δυσαρμονία πλήττει τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς σου καὶ ὅταν ἄνθρωπος ἄφρων, ἀσεβὴς καὶ ἀδιόρθωτος ἀρχίζῃ νὰ κηρύττῃ μὲ τὸ στόμα του μόνον τοὺς λόγους τῆς εὐσεβείας. Ἐὰν τοὺς ἀκούῃς διὰ πρώτην φορὰν καὶ δὲν ἔχῃς λάβει καὶ προτήτερα ἀφορμὴν νὰ τοὺς θαυμάσῃς, θὰ σοῦ φανοῦν τὸ ὀλιγώτερον λόγοι ἀστεῖοι. Ταῦτα δὲ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι τὸ στόμα τοῦ ἄφρονος θὰ λέγῃ μόνον τοιούτους λόγους. Ἀλλὰ ποῖος μᾶς ἐγγυᾶται περὶ αὐτοῦ; Καὶ ποῖος δὲν γνωρίζει, ὅτι ὅταν ἡ καρδία εἶνε διεφθαρμένη, ἀπὸ τὸ πονηρὸν περίσσευμά της θὰ λαλήσῃ καὶ ἡ γλῶσσα;

Θὰ εἴπῃ λοιπὸν τὴν σοφὴν καὶ θεόπνευστον παροιμίαν ὁ ἄφρων. Ἀλλὰ θὰ τὴν βεβηλώσῃ μετ᾿ ὀλίγον μὲ τὰς μωρολογίας του, αἱ ὁποῖαι ὡς ἀπὸ ἀστείρευτον πηγὴν ἐκπηδοῦν ἀπὸ τὸ στόμα του. Θὰ τὴν ἀπαγγείλῃ. Ἀλλὰ θὰ τὴν περιϋβρίσῃ ἴσως, ἐφαρμόζων αὐτὴν ἐκεῖ, ποὺ δὲν ἔχει τὴν θέσιν της, διὰ νὰ προκαλέσῃ τὸν γέλωτα καὶ τὴν θυμηδίαν τῶν ἀκουόντων. Καὶ θὰ κατασκευασθῇ τὸ «καλαμποῦρι» μὲ λόγους τῆς Γραφῆς! Καὶ θὰ ἀρτυθῇ ἡ μωρολογία μὲ ἀποφθέγματα τῆς θείας σοφίας! Καὶ θὰ καγχάσῃ ὁ ἄφρων ζητῶν νὰ κινήσῃ καὶ τῶν ἄλλων τὸν γέλωτα μὲ τοὺς θεοπνεύστους λόγους τῆς Βίβλου!

Ὤ! πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ Σολομῶν, ὅταν ἐφώναζεν: «Ἀφελοῦ πορείαν χωλῶν καὶ παροιμίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων»!

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Γενικὴ Εἰσαγωγή.

2. Σοβαρότης τοῦ ζητήματος. Ἡ ἀπάντησις ἐν τούτοις, ἡ διδομένη εἰς τὸ ἐρώτημα «πόθεν ὁ ἄνθρωπος;», δὲν παραμένει ἄνευ σπουδαίων καὶ σοβαρῶν συνεπειῶν. Εἶνε προφανές, ὅτι ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη ἀπάντησις ἐπιδρᾷ αὐτομάτως καὶ ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων τοῦ κυρίως πνευματικοῦ μας βίου, καὶ καθορίζει οὕτως ἢ ἄλλως τὸν προορισμὸν ἡμῶν.

Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ δημιούργημα ἐξαίρετον τοῦ Δημιουργοῦ, προικισθεὶς ὑπ᾿ Αὐτοῦ δι᾿ ἐξαιρέτων προσόντων, ἀναμφιβόλως ἐξαίρομεν αὐτὸν εἰς ὕπαρξιν ἔχουσαν προορισμοὺς ἀνωτέρους καὶ καλουμένην νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ τὴν ὕλην καὶ τὰς ἀξιώσεις τῆς παχυλῆς σαρκός. Ἡ ἰδέα τοῦ καθήκοντος προσλαμβάνει πλέον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἰδιαιτέραν ἔννοιαν καὶ αἴγλην, αἱ λέξεις δὲ ἡρωϊσμός, αὐταπάρνησις, δικαιοσύνη, ἀρετή, αἵτινες διὰ τὰ κτήνη στεροῦνται οἱασδήποτε σημασίας, καθίστανται δι᾿ αὐτὸν νέος τις καὶ ὑψηλότερος κόσμος, ἐντὸς τῶν ὁριζόντων τοῦ ὁποίου ἀποπνευματίζεται οὗτος καταφθάνων εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ἐξελίξεως καὶ ἐξυψώσεως.

Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε κτῆνός τι ἐξελιχθὲν μοιραίως εἰς ἀνωτέραν τινὰ βαθμίδα, τὸ «φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν», καθίσταται τὸ ἔμβλημα παντὸς λογικοῦ καὶ φρονίμου ἀνθρώπου. Ἐφ᾽ ὅσον δὲν εἴμεθα παρὰ μόνον ἀνώτερα κτήνη, τὴν αὐτὴν δικαιούμεθα πρὸς ἐκεῖνα ν᾽ ἀκολουθῶμεν ὁδόν. Ζῆθι ὡς κτῆνος, ὡς τὸ πλέον εὐφυὲς καὶ μᾶλλον νοῆμον κτῆνος. Μὴ ὁμιλῇς περὶ Θεοῦ. Διότι καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ, σὺ εὑρίσκεσαι εἰς τοιαύτην ἀπ᾽ Αὐτοῦ ἀπόστασιν, ὥστε νὰ μὴ συντρέχῃ οὐδεὶς σοβαρὸς λόγος, ὅπως ἐνδιαφέρεται Ἐκεῖνος διὰ σὲ καὶ ὅπως ἐνθυμῆσαι σὺ Ἐκεῖνον. Δικαιοσύνη, ἁγιότης, ἁγνότης, αὐταπάρνησις εἶνε λέξεις κεναὶ περιεχομένου πραγματικοῦ. Ἡ ἠθικὴ ἀποτελεῖ πλέον σύμβασιν, συναπτομένην μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἵνα διευκολύνηται ἡ συμβίωσις αὐτῶν. Εἰς τὸ δωμάτιόν σας, ἐφ᾽ ὅσον εἶσθε σύμφωνοι καὶ οἱ δύο, δύνασθε νὰ ὀργιάζετε. Καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καρδίας σου δὲν ἐνδιαφέρει κανένα.....

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τότε ποῖον θὰ εἶνε; Ἡ διχόνοια καὶ αἱ ἔριδες δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπὶς νὰ ἐξοστρακισθῶσιν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. Ἡ ἀποκτήνωσις καὶ ἡ ἀποθηρίωσις θ᾽ ἀποτελῶσι κληρονομίαν, πρὸς ἀπόθεσιν τῆς ὁποίας ματαίως θ᾽ ἀγωνίζεται ὁ ἄνθρωπος. Σμῆνη ἀγρίων θὰ σχηματίζωνται πάντοτε καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῶν περισσότερον πεπολιτισμένων λαῶν, διὰ νὰ περιτρέχωσι τὴν γῆν καὶ δημιουργῶσι σκληρὰ δράματα σφαγῆς καὶ δῃώσεως καὶ αἰχμαλωσίας ἐν αὐτῇ.

3. Μέθοδος καὶ διαίρεσις. Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων δύναται πᾶς τις ν᾽ ἀντιληφθῇ τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον τίθεται ὑπὸ τοῦ ἐρωτήματος, «πόθεν ὁ ἄνθρωπος;». Προκειμένου δὲ ἤδη νὰ τεθῶμεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐρεύνης, ἥτις θὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς βεβαίαν καὶ ἀλάνθαστον τὴν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου ἀπάντησιν, θὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν μέθοδον, ἡ ὁποία προετιμήθη συνήθως ἀπὸ τοὺς ἐνδιατρίψαντας κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο. Μὴ θέτοντες ἐν πρωτευούσῃ καὶ κυριαρχούσῃ μοίρᾳ τὸ ἀπὸ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν παραδόσεων τῶν διαφόρων λαῶν τεκμήριον, συνομολογοῦντες δέ, ὅτι οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε οἱ ὀλιγώτεροι ἐν σχέσει πρὸς τὸν προϊστορικὸν βίον αὐτῆς, θὰ ἐξετάσωμεν κεχωρισμένως τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον καὶ τὸν παλαιοντολογικὸν τοιοῦτον. Καὶ τὸν μὲν σύγχρονον ἄνθρωπον θὰ ἐξετάσωμεν πρῶτον μὲν κατὰ τὴν σχέσιν, ἣν παρουσιάζουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ διάφοροι αὐτοῦ φυλαί, ὥστε νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι οἱονδήποτε ἄτομον ἐξ οἱασδήποτε λαμβανόμενον φυλῆς συγκεντροῖ εἰς τὸ ἀκέραιον τὰς ἀνθρωπίνας ἰδιότητας καὶ γνωρίσματα ἐκπροσωπῶν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἀνθρώπινον τύπον. Ἔπειτα δὲ μελετῶντες τὰς μεταξὺ κτήνους καὶ ἀνθρώπου ὁμοιότητας καὶ ἀνομοιότητας, ἰδιαιτέρως δὲ τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸν ψυχικὸν βίον ἀμφοτέρων, θὰ διακριβώσωμεν τὴν ἀπόστασιν, τὴν διαχωρίζουσαν τοῦτον ἀπὸ ἐκείνου. Τὸν δὲ παλαιοντολογικὸν ἄνθρωπον θὰ παρακολουθήσωμεν κατὰ πόδας εἰς τὰ ἴχνη, ἅτινα κατέλιπεν εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, ζητοῦντες νὰ καθορίσωμεν κατὰ τὸ ἐνὸν τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ, ἂν μὴ εἰς ἔτη καὶ χιλιετηρίδας, τοὐλάχιστον εἰς γεωλογικὰς ἐποχάς.

Φθάνοντες δὲ οὕτω εἰς αὐτὴν τὴν χρονικὴν περίοδον, καθ᾽ ἣν τὸ πρῶτον ἀναφαίνεται ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ σπουδάσωμεν τὴν σωματικὴν διάπλασιν καὶ διαμόρφωσιν αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὰς πρώτας ἐκδηλώσεις τοῦ ψυχικοῦ του βίου, διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν μήπως μαρτυροῦσι ταῦτα ἄμεσον τὴν σχέσιν καὶ τὴν συγγένειαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κτηνώδη τινὰ πρόγονον αὐτοῦ.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Η ΣΟΦΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΑ

Ὁ Μωϋσῆς ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ προειδοποιήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ λάβουν ὅλας ἐκείνας τὰς προφυλάξεις, ποὺ ἔλαβαν καὶ ὅταν διὰ πρώτην φορὰν θ᾽ ἀνέβαινεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ ὄρος. Δηλαδὴ οὔτε ἄνθρωπος κανείς, οὔτε ζῷον θὰ ἔπρεπε νὰ ζυγώσῃ εἰς τὸ ὄρος, διότι εὐθὺς μόλις ἀκουμβοῦσεν ἐκεῖ θὰ ἐθανατώνετο. Μόνος ὁ Μωϋσῆς θ᾽ ἀνέβαινε πάλιν εἰς τὸ ὄρος καὶ μόνος αὐτὸς θὰ παρέμενεν ἐκεῖ, ἕως ὅτου ὁ Θεὸς τοῦ ξαναετοιμάσῃ τὰς πλάκας καὶ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ λαοῦ του. Σαράντα ἡμέραις καὶ σαράντα νύκταις θὰ ἐχρειάζοντο νὰ περάσουν πάλιν, καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ λαὸς ἔπρεπε νὰ περιμένῃ ὑπομονητικά, χωρὶς νὰ δείχνῃ καμμίαν δειλίαν ἢ φόβον ἢ ὀλιγοπιστίαν.

Σοφὴ παιδαγωγία, ἀδελφέ μου. Ὁ Θεὸς βέβαια θὰ ἠμποροῦσε καὶ εἰς μίαν μόνον στιγμήν, συντομώτερα καὶ ἀπὸ τὸ δευτερόλεπτον τῆς ὥρας, νὰ ξαναχαράξῃ τὰς πλάκας καὶ νὰ τὰς παραδώσῃ ἕτοιμαις εἰς τὸν Μωϋσῆν. Δὲν τὸ κάνει ὅμως, μολονότι τὰ πράγματα εἶχαν ἀποδείξει, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀργοπορία τοῦ Μωϋσέως εἰς τὸ ὄρος ἐτάραττε καὶ ἐφόβιζε τὸν Ἰσραὴλ καὶ τοῦ ἐνέπνεε δειλίαν. Σὰν σοφὸς διδάσκαλος καὶ σὰν πονετικὸς πατέρας ζητεῖ ὁ πανάγαθος Θεὸς ν᾽ ἀπαλλάξῃ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν του αὐτήν. Καὶ τοῦ ξαναφέρει τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς περίστασιν, τὴν ὁποίαν καὶ προτήτερα, δοκιμάζοντας ἄλλην μίαν φορὰν τὴν πίστιν, τὴν δευτέραν δὲ αὐτὴν φορὰν καὶ τὴν μετάνοιαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἐὰν πραγματικῶς ὁ Ἰσραὴλ εἶχε μετανοήσει εἰλικρινῶς διὰ τὴν λατρείαν τοῦ χρυσοῦ μόσχου, θὰ τὸ ἔδειχνε τώρα. Γιατὶ καὶ τώρα θὰ ἀργοποροῦσε καὶ πάλιν ὁ Μωϋσῆς νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ ὄρος. Καὶ θὰ ἐπερίμεναν καὶ τώρα οἱ Ἰσραηλῖται, χωρὶς νὰ βλέπουν οὔτε ἀπὸ μακρυά, τί γίνεται ὁ ἀρχηγός τους. Νέος λοιπὸν πειρασμὸς θὰ τοὺς εὕρισκε. Θὰ ἔλεγαν πάλιν, τί θὰ γίνωμεν; Θὰ ἀνάγκαζαν πάλιν τὸν Ἀαρὼν νὰ τοὺς φτιάσῃ χρυσὸν εἴδωλον; Ἐὰν ἔκαναν πάλιν τὰ ἴδια, θὰ ἦταν μία ἀπόδειξις, ὅτι ἔμειναν ἀδιόρθωτοι καὶ ἡ μετάνοιά τους ἦταν ψεύτικη. Ἐὰν ὅμως στὴ στενοχώρια, τὴν ὁποίαν καὶ τώρα θὰ ἐδοκίμαζαν ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Μωϋσέως, ἐνεθυμοῦντο, τί ἔπαθαν τὴν πρώτην φορὰν καὶ ἐπρόσεχαν νὰ μὴ ξανακάμουν κάτι, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ παρώργιζαν τὸν Θεόν, τότε θὰ ἀπέδειχναν ὅτι τὰ παθήματα τοὺς ἔγιναν σωτήρια μαθήματα. Ἀλλὰ συγχρόνως θὰ ἐγίνετο καὶ κάτι ἄλλο, πολὺ ὠφέλιμον δι᾽ αὐτούς. Θὰ ἐξασκοῦντο ἐπάνω εἰς τὰ πράγματα καὶ θὰ ἐμάθαιναν ἔτσι μὲ τὴν πρᾶξιν νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ μὴ κλονίζωνται ἀπὸ τὸν πειρασμὸν τῆς ὀλιγοπιστίας, ἡ ὁποία τοὺς ὡδηγοῦσεν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

Ἀδελφέ μου, ἂς πάρωμεν λοιπὸν καὶ 'μεῖς μαθήματα ἀπὸ τὴν σοφὴν αὐτὴν παιδαγωγίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἂν εἴμεθα γονεῖς ἢ μεγαλείτεροι ἀδελφοὶ ἢ διδάσκαλοι καὶ προϊστάμενοι, ἂς μάθωμεν νὰ μὴ χαριζώμεθα στῆς ἀδυναμίαις καὶ πολὺ περισσότερον εἰς τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πάθη τῶν παιδιῶν μας, τῶν μαθητῶν μας, ἐν γένει ἐκείνων, τῶν ὁποίων εἴμεθα κηδεμόνες. Βλέπεις τὸ παιδί σου, ὅτι σφάλλει, ὅτι εἰς μίαν περίστασιν ἐννοεῖ νὰ κάνῃ ὄχι τὸ σωστὸν καὶ τὸ δίκαιον, ἀλλ' ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον τὸ σπρώχνει τὸ καπρίτσιο του. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ τοῦ χαρίζεσαι, γιατὶ ὡρισμένως θὰ τὸ καταστρέψῃς. Τί πρέπει νὰ κάμῃς; Πρέπει νὰ μεταχειρισθῇς κάθε πατρικὸν μέσον γιὰ νὰ τὸ φέρῃς εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἀφοῦ σοῦ ἐκδηλώσῃ τὴν μετάνοιάν του, πρέπει μὲ σύνεσιν καὶ μὲ σοφίαν νὰ τὸ ἐξασκῇς ἐπάνω εἰς τὰ πράγματα καὶ νὰ τοῦ δίδῃς τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀποδείξῃ, ὅτι πραγματικῶς ἐμετανόησε καὶ ὅτι ὁριστικῶς ἐξέκοψεν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ κακόν, διὰ τὸ ὁποῖον προηγουμένως ἐτιμωρήθη. Πρόσεξε, μὴ κάμῃς στραβὰ 'μμάτια. Πολὺ περισσότερον πρόσεξε νὰ μὴ τοῦ κάμῃς πλάταις. Μὴν εἰπῇς: «Πάλιν τὰ ἴδια θάχωμεν τώρα; Ἂς κάμω ὅτι δὲν βλέπω. Καὶ ἂς τὸν ἀφήσω ἐλεύθερον νὰ τὸ ξανακάμῃ». Μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, ἀδελφέ μου, τὸ παιδί σου θὰ καταστραφῇ. Θέλεις λοιπὸν νὰ τὸ ἴδῃς κατεστραμμένον;

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

23. Ἔφη· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

Εἶπεν ὁ Ἰωάννης· ἐγὼ εἶμαι φωνὴ κάποιου ὁ ὁποῖος φωνάζει δυνατὰ στὴν ἔρημον, κάμετε ἴσιον τὸν δρόμον τοῦ Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

Ἐγὼ φωνή. *Ἡ ἔλλειψις τοῦ ῥήματος προσδίδει μεγάλην ζωηρότητα εἰς τὴν ἀπάντησιν. Ἀπαντῶν οὕτω ὁ Ἰωάννης οἱονεὶ ἐξαλείφει τὸ πρόσωπόν του καὶ ἀφίνει νὰ φανῇ μόνον ἡ ἀποστολή του (=Ἐγὼ εἶμαι μία φωνή.....)*

φωνὴ βοῶντος.... *Τοὺς λόγους τοῦ Ἡσαΐου (μ' 3), τοὺς ὁποίους οἱ συνοπτικοὶ (Ματθ. γ' 3, Μάρκ. α' 2—3, Λουκᾶ γ' 4) ἐφαρμόζουσιν εἰς τὸν Ἰωάννην καὶ εἰς τὴν ἀποστολήν του, ἐφαρμόζει καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης εἰς ἑαυτὸν διὰ τούτων ἀποκρινόμενος εἰς τὸ τιθέμενον ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ συνεδρίου ἐρώτημα. Προβάλλων δὲ ὡς ἀπάντησιν τοὺς προφητικοὺς τούτους λόγους ὁ βαπτιστής, παρέχει ἀφ' ἑνὸς μὲν πλήρη ἐξήγησιν περὶ τοῦ τίς εἶνε, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐγγύησιν σοβαρὰν περὶ τῆς ἀποστολῆς του. «Ἐπὶ τὸν προφήτην εὐθέως κατέφυγεν, ἀξιόπιστον καὶ ἐντεῦθεν τὸν λόγον ποιῶν» (Χρυσόστ.). Οἱ συνοπτικοὶ παραθέτουσιν ἐκ τῶν Ο', ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἀπὸ μνήμης μᾶλλον ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ. Ἀντὶ τοῦ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, λέγει εὐθύνατε.*

φωνή. *Ὀρθῶς ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἑρμηνευτῶν ἐγένετο ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ προκειμένου φωνὴ καὶ τοῦ προηγηθέντος Λόγος. «Ὁ Ἰωάννης ἦτο φωνὴ ἐν χρόνῳ, ὁ Χριστὸς ἦτο ὁ ἀΐδιος Λόγος ἐν ἀρχῇ» (Αὐγουστ.). Ὁ Ἰωάννης «ὑπῆρξεν ἡ φωνὴ ἀλλ' ὄχι ὁ Λόγος» (Ἐφραίμ.).*

φωνὴ βοῶντος.... *Ἡ ἔννοια τοῦ προφητικοῦ χωρίου εἶνε αὕτη: Ὁ Ἰεχωβᾶ πρόκειται νὰ ἐμφανισθῇ διὰ νὰ δείξῃ τὴν δόξαν του. Κατὰ τὰς στιγμάς, αἵτινες προηγοῦνται τῆς ἐμφανίσεως ταύτης, ἀκούεται φωνή τις, ἡ ὁποία προσκαλεῖ τὸν Ἰσραὴλ νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας πρόκειται ὁ Ἰεχωβᾶ νὰ διέλθῃ. Ὅπως συνηθίζετο γενικῶς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ μονάρχου ἢ τοῦ ἡγεμόνος νὰ καθαρίζουν καὶ νὰ καθιστῶσιν εὐθεῖαν τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ διήρχετο, οὕτω καὶ ὁ Ἰσραὴλ ὤφειλεν, ἵνα προβῇ εἰς τὰς δεούσας προπαρασκευὰς πρὸς ἀξίαν ὑποδοχὴν τοῦ Ἰεχωβᾶ, ἵνα μὴ ἡ ἐπίσκεψίς του αὕτη, ἥτις ἦτο ἐκδήλωσις εὐνοίας, ἀποβῇ εἰς κατάκρισιν τοῦ Ἰσραήλ.*

ἐν τῇ ἐρήμῳ. *Συνδετέον μᾶλλον πρὸς τὸ βοῶντος παρὰ πρὸς τὸ εὐθύνατε. Ἡ ἔρημος, εἰς τὴν ὁποίαν ἤσκει τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ἦτο κατὰ τὸν Godet ἔμβλημα τῆς ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ Ἰσραήλ. Ὡμοίαζε καὶ αὐτὸς ἠθικῶς πρὸς ἔρημον, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὔτε καρποφόρος βλάστησις ὑπάρχει, οὔτε ὁδοὶ εὐθεῖαι καὶ ἡτοιμασμέναι συναντῶνται, ἀλλὰ στενωποὶ καὶ ἀτραποί. Ἡ ὁδὸς ἡ βασιλική, διὰ τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ὁ Ἰεχωβᾶ, δὲν ἦτο ἡτοιμασμένη εἰς τὰς καρδίας τοῦ Ἰσραήλ.*

καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας. *Εἶνε οὗτοι συνέχεια μᾶλλον τῶν λόγων τοῦ Προδρόμου, ὁ ὁποῖος ἐπικαλεῖται τὸ κῦρος τοῦ Ἡσαΐου διὰ νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν ἀποστολήν του.*

24. Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων.

Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν Φαρισαῖοι.

οἱ ἀπεσταλμένοι. *Ὑπάρχει καὶ ἡ ἀλεξανδρινὴ γραφὴ ἀπεσταλμένοι ἄνευ τοῦ ἄρθρου, μαρτυρουμένη καὶ ὑπὸ τῶν Σιναϊτικοῦ, Ἀλεξανδρινοῦ καὶ Βατικανοῦ κωδίκων. Ἐὰν δεχθῶμεν αὐτήν, θὰ ἑρμηνεύσωμεν: Ἢ οἱ μετὰ τοῦ Ἰωάννου συνομιλοῦντες εἶχον ἀποσταλῆ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους· Ἤ, ὡς ἡρμήνευεν ὁ Ὠριγένης, ὑπῆρχον ἐκεῖ παρόντες καὶ ἄλλοι τινὲς ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους. Ὁ Godet δέχεται τὴν συνήθη γραφὴν* **οἱ** *ἀπεσταλμένοι, διότι οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἀπετέλουν ἴδιον σῶμα ἐπισήμως ἐγκατεστημένον, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀποστέλλῃ ἀντιπροσώπους.*

ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων. *Οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ συνεδρίου ἦσαν ἐκ τῆς μερίδος τῶν Φαρισαίων. Σημειοῖ τοῦτο ὁ Εὐαγγελιστὴς διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον προβάλλουσιν εἰς τὸν Ἰωάννην τὸ ἐν τῷ ἑπομένῳ στίχῳ ἐρώτημα. Οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν οἱ ὑπερσυντηρητικοὶ ἐν τῷ Ἰσραήλ, φιλοτιμούμενοι νὰ παρουσιάζωνται πάντοτε ὡς ἀληθεῖς ἀντιπρόσωποι τοῦ παλαιοῦ Ἰουδαϊκοῦ πνεύματος. Τὸ δὲ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦτο δι' αὐτοὺς καινοτομία.*

25. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ· τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστός, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης;

Καὶ τὸν ἠρώτησαν καὶ τοῦ εἶπαν· Διατί λοιπὸν βαπτίζεις, ἐὰν σὺ δὲν εἶσαι ὁ Χριστός, οὔτε ὁ Ἠλίας, οὔτε ὁ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως προαναγγελθεὶς προφήτης;

Τί οὖν βαπτίζεις; *Ἀξιοσημείωτον, ὅτι ὁμιλεῖ αἴφνης περὶ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου, ἐνῷ οὐδ' ἁπλοῦν ὑπαινιγμὸν μέχρι τοῦδε ἔκαμεν ὁ εὐαγγελιστὴς περὶ τοῦ ὅτι ὁ Πρόδρομος ἐβάπτιζεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Προϋποθέτει, ὅτι ὅλοι οἱ ἀναγνῶσται τοῦ Εὐαγγελίου του ἐγνώριζον τοῦτο.— Τὸ βάπτισμα διὰ τοὺς προσηλύτους ἦτο, φαίνεται, ἂν μὴ γενικῶς ἀνεγνωρισμένον, πάντως ὅμως ἀρκούντως διαδεδομένη*

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ (*)

Ἡ ἐν τῇ ἡνωμένῃ Ἐκκλησίᾳ ἐνέργεια ἑκάστου μέλους. «Παραδείγματα τοῦ γεγονότος τούτου μᾶς παρουσιάζονται κατὰ διαφόρους τρόπους δι᾽ ὅλης τῆς ἁγίας Γραφῆς. Π. χ. κατὰ τὴν προετοιμασίαν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἢ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ὄπισθεν τῶν σκηνῶν δυνάμεθα νοερῶς νὰ ἴδωμεν ἐργάτας ὑλοτομοῦντας τὰς δοκοὺς τοῦ κτιρίου, κτίστας κατεργαζομένους τὸ σχῆμα τῶν θεμελίων λίθων, ἀχθοφόρους διὰ τὰς μεταφοράς, ξυλουργοὺς καὶ ξυλογλύπτας διὰ τὰς λεπτομερείας τοῦ ἔργου, χύτας μετάλλων καὶ γλύπτας καὶ χαράκτας διὰ τὰς λεπτὰς καὶ ὡραίας διακοσμήσεις, καὶ γυναῖκας διὰ τὰ παραπετάσματα. Ἕκαστος ἰδιαιτέρως καὶ ὅλοι μαζῇ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ἰδιαίτερα τάλαντά των εἰς τὸ ἔργον, ποὺ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἀναλάβουν. Καὶ ὁ Θεὸς ἐδέχθη ὅλους εἰς τὰ καθιερωμένα καθήκοντά των. Οὕτω καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν ἀφιερώσωμεν ὁλόκληρον τὴν μικρὰν ὕπαρξίν μας εἰς Ἐκεῖνον, ποὺ ἐξετίμησε τὸ δίλεπτον τῆς χήρας ὡς τὸ μεγαλύτερον δῶρον ἐξ ὅσων ἐρρίφθησαν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον ἀπὸ πλουσίους καὶ πλουσίας, τότε ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν ἀφιερουμένων δώρων μας θὰ ἐκπονήσῃ Ἐκεῖνος τὸ σχέδιόν Του κατὰ τὴν ἑνότητα καὶ τελειότητα, ποὺ ἔχει ὑπ᾽ ὄψει Του. Ἕκαστον τεμάχιον θὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὴν θέσιν του, ὅπως τὰ κομμάτια τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν συναρμολόγησιν περιπλόκων αἰνιγμάτων, ἢ τὰ πετραδάκια, ποὺ ταξιθετοῦνται διὰ νὰ κατασκευασθῇ ψηφιδωτόν (μωσαϊκόν).

»Τὸ αὐτὸ ἀληθεύει καὶ δι᾽ ἡμᾶς ὡς ἄτομα καὶ μέλη τῶν Πανεπιστημιακῶν Ἑνώσεών μας. Ἕκαστος ἀπὸ ἡμᾶς δύναται νὰ προσθέσῃ κἄτι εἰς τὴν ὠφελιμότητά του καὶ τὴν χριστιανικὴν μαρτυρίαν του. Ἑκάστη Ἕνωσις δύναται νὰ εἰσφέρῃ κἄτι ἀντιπροσωπευτικὸν τοῦ ἰδικοῦ της Πανεπιστημίου εἰς τὸν Σύνδεσμον τῶν Ἑνώσεων καὶ τοιουτοτρόπως ἡ τελεσφόρος μαρτυρία της θὰ ἐνδυναμώνεται. Ἐπὶ πλέον ὅπου εἶναι δυνατὸν ἄνευ θυσίας θεμελιωδῶν ἀρχῶν, ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑνώσεων πρέπει νὰ ἐργάζηται ἁρμονικῶς μὲ ἄλλους παράγοντας διὰ τὴν πνευματικὴν ἐξύψωσιν τῶν σπουδαστῶν. Ἐνδέχεται νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶμεν ὀργανικὴν ἕνωσιν μετ᾽ αὐτῶν, διότι ἕνωσις δὲν συνυπονοεῖ πάντοτε δύναμιν ἢ πρόοδον. Τὸν χωρισμὸν καὶ τὴν διάσπασιν ἐπηκολούθησαν πρὸ ὀλίγου καιροῦ κύματα πνευματικῆς εὐλογίας καὶ δυνάμεως, ἡ ὁποία συνετέλεσεν εἰς εὐρεῖαν ἀναζωογόνησιν, ἐνῷ τοῦτο δὲν ὑπῆρξε πάντοτε συνέπεια ὀργανικῶν ἑνώσεων».

Β´. Δρᾶσις ἐν τῇ ποικιλίᾳ. «Ἀλλ᾽ ἐὰν τὸ σῶμα διδάσκῃ, ὅτι ποικιλία λειτουργιῶν καὶ διαπλάσεως ἔχει θέσιν εἰς τὴν ἑνότητα τοῦ σώματος, ἀποδεικνύει ἐπίσης ὅτι διὰ τὴν εὐεξίαν τοῦ ὅλου πρέπει νὰ ὑπάρχῃ δρᾶσις, ἐνέργεια, εἰς τὴν ποικιλίαν ταύτην, ἢ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἀποστ. Παύλου «ἐνέργεια ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους» (Ἐφεσ. 4. 16).

»Ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἰδιαίτερόν του ἔργον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ σύνολον, ἀπαράλλακτα ὅπως ἕκαστος παίκτης τοῦ ποδοσφαίρου πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ τὰ εἰς αὐτὸν ἀνατεθειμένα καθήκοντα, ἢ ἕκαστον ὄργανον μιᾶς μουσικῆς ὀρχήστρας ἔχει νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν εὐφωνίαν τοῦ συνόλου. Ἂν ἕκαστον ὄργανον ἢ ἄτομον δὲν ἐκτελέσῃ πιστῶς τὸ μέρος του, τότε κάποιο χάσμα θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸ σύνολον, κάποια κακοφωνία εἰς τὴν μουσικήν, ἢ κάποια εἰσβολὴ τῆς ἀντιπάλου ὁμάδος εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ποδοσφαίρου. Εἶναι ἀνωφελὲς νὰ πολλαπλασιάσῃ κανεὶς τὰ παραδείγματα ἐκ τοῦ σώματος, διὰ νὰ περιγράψῃ τὸ σκοπούμενον. Ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἀκρωτηριασμένον πόδι δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τόσον ὅσον ἕνας ἀρτιμελής. Ἕνα τυφλὸν ἢ ἀρρωστημένον μάτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ πολλὰ ὑπὲρ τοῦ ἰδιοκτήτου του. Ἀκόμη καὶ τὰ ἐλαττωματικὰ δόντια εἶναι ἀπειλὴ εἰς τὴν ὑγείαν καὶ προκαλοῦν ταραχὴν καὶ ἀνησυχίαν, ἂν μὴ πόνον. Καὶ φυσικὰ δὲν δύνανται νὰ παρσβληθοῦν πρὸς μίαν ὑγιῆ ὀδοντοστοιχίαν.

»Ἀλλὰ ἡ ἀποτελεσματικὴ αὐτὴ ἐργασία ἐν τῷ μέτρῳ ἑκάστου μέρους δὲν ἐπιτυγχάνεται εὐκόλως, τέσσαρες δὲ τοὐλάχιστον ὅροι πρέπει νὰ τηρηθοῦν.

1) »Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πλήρης καὶ ἀποτελεσματικὴ ἕνωσις μεταξὺ τοῦ μέρους καὶ τοῦ ὅλου, μεταξὺ τοῦ μέλους καὶ τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς εἰς τὸ σῶμα περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν συμβαίνει τοῦτο. Ἀλλὰ κάποιος ἄλλος δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἰς τὴν σφαῖραν τῶν πνευματικῶν πραγμάτων τελεία ἀφιέρωσις δὲν εἶναι κἄτι τὸ σταθερῶς συμβαῖνον. Ἐν πρώτοις ὁ δεσμός μας μὲ τὸν Χριστὸν ἐνδέχεται νὰ εἶναι πολὺ ἀσθενής· πολλάκις αἱ περὶ τῆς σχέσεως ταύτης ἀπόψεις μας ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἐλαττωματικαί, καὶ τὰ πράγματα ἠμπορεῖ νὰ μᾶς φαίνωνται ἐν τάξει, ἐνῶ ἐν τῇ πραγματικότητι εἶναι ἐν ἀταξίᾳ. Τὰ μάτια μας χρειάζονται τὸ κολλύριον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν (Ἀποκάλ. 3, 18). Καὶ ὅσον ἡ θεραπεία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προχωρεῖ, τόσον ἐννοοῦμεν ὅτι ὑπάρχουν σφαῖραι δράσεως εἰς τὴν ὕπαρξίν μας, ποὺ ἀπαιτοῦν νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ. Οὕτως ὀφείλομεν νὰ αὐξάνωμεν εἰς χάριν καὶ εἰς γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τοῦ Κυρίου (Β´ Πέτρου 3.

(*) Συνέχεια τοῦ προεδρικοῦ λόγου τοῦ ἄγγλου Albert C. Carless, καθηγητοῦ τῆς Ἰατρικῆς, ἑταίρου τῆς βασιλικῆς χειρουργικῆς Ἑταιρίας κλπ.

πρᾶξις μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Νὰ παρέχηται ὅμως εἰς Ἰσραηλίτας τὸ βάπτισμα, ὅπερ ἦτο σύμβολον καθαρισμοῦ ἐκ μολύνσεως γενικῆς καθιστώσης τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον ἐξ ὁλοκλήρου, ἦτο διὰ τοὺς Φαρισαίους ἀφόρητος καινοτομία.

οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὔτε.... *Τὸ βάπτισμα πράγματι εἶχε προαναγγελθῇ (Ἰεζεκ. λς´ 25) ὡς σημεῖον προσεγγίσεως τῆς Μεσιακῆς βασιλείας. Ὡς ἐμφαίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ παρόντος στίχου, οἱ Φαρισαῖοι ἐπρέσβευον, ὅτι ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Μεσίου οὐδεὶς ἄλλος θὰ ἐβάπτιζεν εἰ μὴ μόνον ὁ Μεσίας ἢ ἄλλοι τινές, ὡς ὁ Ἠλίας καὶ ὁ προφήτης, οἵτινες θ᾽ ἀπετέλουν τὴν συνοδείαν του ἢ τοὺς παραστάτας του. Ἐφ᾽ ὅσον λοιπὸν ὁ Ἰωάννης ὡμολόγησεν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους, ὅτι οὔτε ὁ Μεσίας, οὔτε ὁ Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης ἦτο αὐτός, δὲν εἶχε κατ᾽ αὐτοὺς δικαίωμα νὰ βαπτίζῃ.*

18), ἕως ὅτου ἡ ἕνωσις μετ᾿ Αὐτοῦ ἀποβῇ ὁλονὲν τελειοτέρα. Καὶ ὅσον ἀποκαθίσταται αὐτη, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ συνεργασία τοῦ μέρους, τὸ ὁποῖον ἐκπροσωποῦμεν, καθίσταται ἀποτελεσματικωτέρα.

2) »Ἐπίσης ἀπαιτεῖται ἐπαρκὴς εἰσροὴ ζωογόνου αἵματος καὶ ρυθμιστικῆς ὠθήσεως ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον, ἐὰν τὸ μέλος πρόκειται νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον του ἱκανοποιητικῶς. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ γύρω ἀπὸ τὸ μέλος τοῦ σώματος ἐπίδεσμος περισφίγγων καὶ ἐμποδίζων τὴν ἐπικοινωνίαν του μὲ τὴν κεντρικὴν πηγήν. Οὕτω καὶ εἰς τὰ πνευματικά, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐλευθέρα καὶ ἀπεριόριστος ἐπικοινωνία μὲ τὴν Ζῶσαν Κεφαλήν μας,(*) τόσον διὰ νὰ ἐφοδιαζώμεθα ἀπὸ Αὐτὸν δύναμιν, ὅσον καὶ διὰ νὰ παιδαγωγούμεθα καὶ καθοδηγούμεθα. Τὸ δὲ ἰδικόν μας μέρος εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν ταύτην εἶναι τοῦτο: Νὰ ἐπιρρίπτωμεν ἐπ᾿ Αὐτὸν πᾶσαν τὴν μέριμναν ἡμῶν καὶ νὰ ἀπευθύνωμεν πρὸς Αὐτὸν τὰς φωνὰς τῶν δεήσεων ἡμῶν διὰ νὰ λαμβάνωμεν βοήθειαν εἰς καιρὸν τῶν ἀναγκῶν μας. Τίποτε τὸ παρεμποδίζον τὴν ἐπικοινωνίαν διάμεσον (μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν). Ἰδοὺ ὁ δεύτερος ἀπαραίτητος ὅρος διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν δύο μερῶν».

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Τοῦ ἁγίου, Ἑβρ. ιγ΄ 17—21).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 665.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Ε΄. Ματθ. η΄ 28—θ΄ 1).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 27.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Εἶχεν ἀποβιβασθῆ ὁ Κύριος εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Αἴφνης παρουσιάζονται ἐνώπιόν Του δύο ἄνθρωποι μὲ ὄψιν ἀγρίαν καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐλεεινοί. Ἦσαν καὶ οἱ δύο δαιμονισμένοι. Πονηρὰ δαιμόνια τοὺς εἶχαν κυριεύσει καὶ τοὺς ἐτυραννοῦσαν κατὰ τρόπον πολὺ σκληρόν. Δὲν εἰμποροῦσαν οἱ συγγενεῖς των νὰ τοὺς κρατήσουν πλησίον των. Τὰ δαιμόνια τοὺς ἔκαμναν νὰ φεύγουν ἔξω εἰς τὴν ἔρημον καὶ νὰ ἔχουν ὡς κατοικίαν τὰ μνήματα! Φαντάζεται δὲ κανεὶς πόσον θὰ ὑπέφεραν οἱ δύο αὐτοὶ δυστυχεῖς ἄνθρωποι, χωρὶς οἰκογενειακὴν περιποίησιν, ἐκτεθειμένοι ἐκεῖ εἰς τὸ ὕπαιθρον, μέσα εἰς τὴν ὑγρασίαν καὶ τὴν κακοσμίαν τῶν μνημείων. Εἰς αὐτὸ τὸ κατάντημα τοὺς εἶχαν φέρει τὰ πονηρὰ πνεύματα.

Ἀλλὰ καὶ κάτι περισσότερον, μᾶς λέγει τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον. Τὰ πονηρὰ πνεύματα δὲν ἐθεώρουν ἀρκετὸν νὰ βασανίζουν μόνον αὐτοὺς τοὺς δύο. Ηὐχαριστοῦντο νὰ τυραννοῦν καὶ ἄλλους διὰ μέσου αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο εἶχαν ἐξαγριώσει τοὺς δύο δαιμονισμένους εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ ἐπι-

(*) Σημ. σχετ Εννοεῖ τὸν Χριστόν.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

τίθενται μὲ κακὰς διαθέσεις ἐναντίον παντός, τὸν ὁποῖον συνήντων ἐμπρός των. Ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς σημειώνει ὅτι ἦσαν «χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης». Εἶχον, λοιπόν, καταντήσει φόβητρον καὶ πληγὴ διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιφερείας ἐκείνης.

Καὶ δὲν ἔφθανε τὸ ὅτι ὑπέφεραν τόσον πολὺ αὐτὰ τὰ δύο δυστυχισμένα πλάσματα, οὔτε τὸ ὅτι μαζὺ μ᾿ αὐτοὺς ὑπέφερον καὶ τόσοι ἄλλοι. Τὰ πονηρὰ πνεύματα ἐπεζήτουν πᾶσαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ προκαλοῦν ζημίας καὶ βλάβας. Ἅμα εἶδαν τὸν Κύριον καὶ ἐνόησαν ὅτι θὰ τὰ διατάξῃ νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν νὰ ἔμβουν εἰς τὸ κοπάδι τῶν χοίρων ποὺ ἐβόσκαν ἐκεῖ μακράν. Καὶ διατί ζητοῦν τὴν ἄδειαν αὐτήν; Διὰ νὰ βλάψουν τώρα τὰ ζῷα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτῶν, νὰ τρομοκρατήσουν δὲ τοὺς χοιροβοσκούς, καὶ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς περιφερείας ἐκείνης.

Ἰδοὺ λοιπὸν ποῖον εἶνε τὸ ἔργον τοῦ Σατανᾶ καὶ τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Ἔργον μισάνθρωπον, τυραννικόν, καταχθόνιον. Εὐχαριστοῦνται νὰ μᾶς βλέπουν νὰ ὑποφέρωμεν. Καί, δυστυχῶς, τὸ ἐπιτυγχάνουν. Διότι ἡμεῖς τοὺς δίδομεν τὸ δικαίωμα. Διότι ἀφίνομεν καὶ μᾶς κυριεύουν. Τί σημασίαν ἔχει, ἐὰν δὲν κυριεύουν τὸ σῶμά μας, ὅπως συνέβαινεν εἰς τοὺς δύο Γεργεσηνοὺς δαιμονιζομένους; Ἐφ᾿ ὅσον ὁ Σατανᾶς κυριαρχεῖ μέσα εἰς τὴν ψυχήν, τὸ σχέδιόν του ἐπιτυγχάνει καὶ τὸ καταχθόνιον ἔργον του θριαμβεύει. Ὢ! πῶς τὴν παθαίνομεν οἱ ἀνόητοι! Ἐνῷ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν μὲ αὐτὸν οὐδεμίαν σχέσιν, οὔτε εἰς τὰς εἰσηγήσεις του νὰ δίδωμεν προσοχήν, ἐν τούτοις κάμνομεν τὰ θελήματά του καὶ τὸν ἀφίνομεν πολλαῖς φοραῖς νὰ μᾶς διευθύνῃ αὐτὸς διὰ μέσου τῆς ἁμαρτίας. Διότι, πράγματι, ὅταν παραδιδώμεθα εἰς τὸ πάθος τῆς κλοπῆς καὶ ἀδικίας, τῆς μέθης, τῆς ἀκολασίας καὶ τῆς ἀνηθικότητος, τῆς χαρτοπαιξίας, τοῦ μίσους, τοῦ φθόνου, τότε κυριεύει τὴν ψυχήν μας ὁ πονηρὸς καὶ μᾶς διευθύνει αὐτὸς εἰς τὴν παράβασιν πάσης ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Ἀνοίγομεν τὴν θύραν τῆς ψυχῆς μας καὶ ἐμβαίνει μέσα αὐτός, ὁ ἐχθρός μας ὁ ἄσπονδος. Ποῖα δὲ εἶνε τὰ ἀποτελέσματα; Ἀνάλογα μὲ ἐκεῖνα ποὺ εἴδαμεν εἰς τοὺς δύο δαιμονισμένους. Κατορθώνει ὁ διάβολος νὰ μᾶς κάμῃ ὅλους νὰ ὑποφέρωμεν. Ὑποφέρομεν ὡς ἄτομα. Ὑποφέρομεν ὡς οἰκογένεια. Ὑποφέρομεν ὡς κοινωνία καὶ ἔθνος. Καὶ ὁ διάβολος χαίρει διὰ τὸ κατάντημά μας αὐτό· εὐχαριστεῖται ποὺ μᾶς βλέπει νὰ βασανιζώμεθα ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἁμαρτίαν, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸς μᾶς παρακινεῖ καὶ μᾶς ὁδηγεῖ. Δι᾿ αὐτὸ πρέπει νὰ μισήσωμεν τὸν Σατανᾶν καὶ τὴν ἁμαρτίαν. Διότι εἶνε ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς μας, ὁ ὁποῖος πάντοτε θέλει τὸ κακὸν καὶ τὴν δυστυχίαν μας.

2.—Ἀλλὰ καὶ ἄλλο σπουδαιότατον δίδαγμα μᾶς δίδει ἡ συνέχεια τοῦ Εὐαγγελίου τῆς σημερινῆς Κυριακῆς.

Οἱ δαίμονες, ὅπως εἴπομεν, παρεκάλουν τὸν Κύριον νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ ἔμβουν εἰς τοὺς χοίρους ποὺ ἔβοσκαν ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ὁ Κύριος ἔδωκε τὴν ἄδειαν. Ἀμέσως δέ, «ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι». Μήπως θὰ ἐπερίμενε κανεὶς καλόν τι ἀπὸ τοὺς δαίμονας; Ἰδοὺ ὅτι καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καταστρέφουν καὶ βλάπτουν. Μίαν ὁλόκληρον περιουσίαν τὴν ἐξαφανίζουν εἰς μίαν στιγμήν. Ἕως τώρα οἱ δαίμονες παρεκίνουν εἰς τὸ νὰ δημιουργηθῇ ἡ περιουσία αὐτὴ κατὰ τρόπον παράνομον. Διότι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος ἀπηγόρευε τὴν χρῆσιν τοῦ χοιρινοῦ κρέατος. Ἑπομένως, δὲν ἐπετρέπετο εἰς Ἰουδαίους νὰ τρέφουν χοίρους. Ὁ Σατανᾶς ὅμως τῆς πλεονεξίας εἶχε παρασύρει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους νὰ παραβοῦν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι ἔτρεφον καὶ ἐμπορεύοντο χοίρους διὰ νὰ τοὺς πωλοῦν εἰς τοὺς ἐκεῖ πλησίον εἰδωλολάτρας καὶ νὰ κερδίζουν χρήματα, ἂν καὶ ἐγνώριζαν ὅτι τὸ ἐμπόριον αὐτὸ δὲν εἶνε εὐλογημένον ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἡ περιουσία ὅμως αὐτὴ ἰδοὺ ὅτι τώρα διὰ μιᾶς καταστρέφεται. Καὶ τὴν καταστρέφει αὐτὸς οὗτος ὁ Σατανᾶς ποὺ συνήργησε νὰ δημιουργηθῇ. Καὶ τοιουτοτρόπως, εἰς τὴν ψυχικὴν ζημίαν τῶν Γεργεσηνῶν διὰ τὸ παράνομον ἐμπόριον προσθέτουν τώρα οἱ δαίμονες καὶ τὴν ὑλικὴν ζημίαν καὶ καταστροφήν.

Εἶνε ὅμως πολὺ περίεργος ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ Κυρίου. Οἱ χοιροβοσκοί, μόλις εἶδον τὰ διατρέξαντα, ἔσπευσαν καὶ τὰ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν. «Καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ». Τί ἔπρεπε τώρα νὰ κάμουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί; Ἀφ' ἑνὸς ἡ διήγησις, τὴν ὁποίαν ἔκαμαν οἱ θεραπευθέντες ἀπὸ τὰ δαιμόνια ἄνθρωποι καὶ οἱ χοιροβοσκοί, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ὅσα ἤκουσαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπὸ τὸν Κύριον, ἔπρεπε νὰ τοὺς συνετίσουν. Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὴν ζημίαν ποὺ ὑπέστησαν, ἔπρεπε νὰ καταλάβουν πόσον τιμωρεῖται ἡ ἀσέβεια πρὸς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ὤφειλον, λοιπόν, νὰ μετανοήσουν, νὰ πέσουν εἰς τὰ πόδια τοῦ Κυρίου καὶ νὰ Τὸν παρακαλέσουν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ καὶ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν. Αὐτοὶ ὅμως τί ἔκαμαν; «Παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν». Τοῦ εἶπον νὰ φύγῃ! «Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν», ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκκινήσει.

Πόσος φόβος πρέπει νὰ μᾶς καταλάβῃ ἀπὸ τὸ γεγονὸς αὐτό; Διότι ἰδοὺ ὅτι ἡ ἁμαρτία, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, σκληρύνει τὴν ψυχὴν καὶ τὴν κάμνει ἀναίσθητον. Εἰς τὴν ἀρχήν, ποὺ τὴν πράττει ὁ ἄνθρωπος, δὲν τῆς δίδει σημασίαν. Φαίνεται μία πρᾶξις ἀναξία προσοχῆς. Ἀλλὰ σιγὰ—σιγὰ τὸ κακὸν προχωρεῖ. Ἡ ἁμαρτία λαμβάνει κυριαρχίαν ἐντὸς τῆς ψυχῆς. Τοῦ σκοτίζει τὸν νοῦν. Τοῦ διαφθείρει τὴν καρδίαν. Τοῦ παραλύει τὴν θέλησιν. Τὸν αἰχμαλωτίζει ἐντελῶς. Καὶ τότε; Καταντᾷ ὁ ἄνθρωπος ἀναίσθητος καὶ ἀσυγκίνητος. Φθάνει εἰς πώρωσιν καὶ διαστροφὴν τελειωτικήν. Δὲν ἀκούει τότε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ ποὺ τὸν καλεῖ καὶ τοῦ φέρει περιστάσεις διὰ νὰ μετανοήσῃ. Ἐπιτρέπει ὁ Θεὸς μίαν θεομηνίαν καταστρεπτικήν, διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς συναίσθησιν. Ἢ τοῦ πέρνει τὸ μονάκριβο παιδὶ ποὺ ἐλάτρευε, διὰ νὰ μετανοήσῃ καὶ σωθῇ. Ἢ ἔρχεται εἰς τὰ χέρια του ἕνα βιβλίον θρησκευτικόν, τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποίου εἶνε φωνὴ Θεοῦ ποὺ τὸν συμβουλεύει ν' ἀφήσῃ τὴν ἁμαρτίαν. Ἀλλά, δυστυχῶς, αὐτὸς μένει ἀναίσθητος. Τὰ διώχνει ὅλα καὶ τὰ περιφρονεῖ. Ἀποδιώκει τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ μένει εἰς τὴν ἀπώλειαν.

Διὰ τοῦτο, ἂς παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ποτὲ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἂς προσέχωμεν δὲ καὶ ἂς ἀποφεύγωμεν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς εἰσηγήσεις τοῦ πονηροῦ. Διότι Σατανᾶς καὶ ἁμαρτία εἶνε οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροί, ποὺ θέλουν νὰ μᾶς κάμουν δυστυχεῖς καὶ εἰς τὸν παρόντα κόσμον καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Ε'.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

5. Ἐὰν δὲ εἴπῃς ὅτι ὁ Ἰὼβ εἶχε πολλὰ παιδιὰ ἐνῷ ἄλλος πολλάκις ἂν καὶ ἔχει ἕνα μονάκριβο τὸ χάνει καὶ αὐτό, καὶ ἑπομένως τὸ πένθος δὲν εἶνε ἴσον, σωστὰ λέγεις, καὶ ἐγὼ συμφωνῶ ὅτι τὸ πένθος δὲν εἶνε ἴσον, ἀλλὰ πολὺ μεγαλύτερον εἶνε τὸ τοῦ Ἰώβ. Διότι τί τὸν ὠφέλησεν ἡ πολυτεκνία; Τοῦ ἔκαμε τὴν συμφορὰν μεγαλυτέραν καὶ τὴν λύπην πικροτέραν τὸ ὅτι ἐδέχθη τὴν πληγὴν εἰς περισσότερα σώματα. Ἐὰν δὲ θέλεις νὰ ἴδῃς καὶ ἄλλον ἅγιον, ποὺ εἶχε μονάκριβο παιδί, καὶ ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὴν ἰδίαν ἢ καὶ περισσοτέραν ἀνδρείαν, σκέψου τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶδε τὸν Ἰσαὰκ νὰ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ—πρᾶγμα πολὺ πικρότερον καὶ λυπηρότερον—διετάχθη νὰ τὸν σφάξῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος· καὶ ὅμως δὲν ἔφερεν ἀντιλογίαν εἰς τὴν διαταγήν, οὔτε ἠγανάκτησε οὔτε εἶπε πρὸς τὸν Θεὸν κάποιον τοιοῦτον λόγον: διὰ τοῦτο μὲ ἔκαμες πατέρα διὰ νὰ μὲ κάμῃς φονέα τοῦ παιδιοῦ μου; Ἦτο καλύτερον νὰ μὴ μοῦ τὸ δώσῃς ἐξ ἀρχῆς, παρὰ ποὺ μοῦ τὸ ἔδωσες, καὶ ἔπειτα νὰ μοῦ τὸ πάρῃς μὲ τοιοῦτον τρόπον. Θέλεις νὰ τὸν πάρῃς; Ἀλλὰ διατί μὲ διατάσσεις νὰ τὸν σφάξω καὶ νὰ μολύνω τὸ δεξιόν μου χέρι; Δὲν μοῦ ὑπεσχέθης ὅτι ἀπὸ τὸ παιδὶ αὐτὸ θὰ γεμίσῃς τὴν οἰκουμένην ἀπογόνους μου; Πῶς λοιπὸν θὰ δώσῃς τοὺς καρποὺς ἀφοῦ καταστρέφεις τὴν ρίζαν; Πῶς δὲ ὑπόσχεσαι ἀπογόνους, ἀφοῦ μὲ διατάσσεις νὰ σφάξω τὸν υἱόν μου; Ποιὸς εἶδε τέτοια πράγματα; ποῖος τὰ ἤκουσε; Ἠπατήθην· ἐπλανήθην.

Τίποτε ἀπὸ αὐτὰ οὔτε εἶπεν οὔτε ἐσκέφθη, οὔτε ἀντεῖπεν εἰς τὸν διατάξαντα Θεόν, οὔτε ἐζήτησε τὸν λόγον. Ἀλλὰ μόλις ἤκουσε τὴν διαταγήν: «Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω» (Γενεσ. 22, 2), μὲ τόσην προθυμίαν ἐξεπλήρωσε τὴν διαταγήν, ὥστε ἔκαμε καὶ περισσότερα ἀπὸ ὅσα διετάχθη. Διότι καὶ ἀπὸ τὴν γυναῖκά του ἀπέκρυψε τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν προσοχὴν τῶν ὑπηρετῶν διέφυγεν, ἀφήσας αὐτοὺς νὰ μένουν κάτω (εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους) καὶ ἀνέβη ἔχων μόνον τὸ σφάγιον. Ὥστε ὄχι ἀθέλητα, ἀλλὰ μὲ πολλὴν προθυμίαν ἐφήρμοζε τὴν διαταγήν. Σκέψου λοιπὸν πόσον δύσκολον πρᾶγμα ἦτο νὰ συνομιλῇ μόνος μὲ μόνον τὸ παιδί, χωρὶς νὰ εἶνε ἄλλος παρών, ὁπότε τὸ αἴσθημα γίνεται θερμότερον καὶ τὸ φίλτρον γίνεται σφοδρότερον, καὶ τοῦτο ὄχι μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἀλλ' ἐπὶ πολλάς. Διότι ἡ μὲν ταχεῖα ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς εἶνε βέβαια μεγάλο καὶ ἀξιοθαύμαστον κατόρθωμα, ἀλλ' ὄχι τόσον ἀξιοθαύμαστον ὅσον τὸ νὰ βασανί-

ζεται καὶ νὰ γυμνάζεται ἡ ψυχή του ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, χωρὶς νὰ ὑποκύψῃ εἰς κανὲν αἴσθημα ἀνθρώπινον, ποὺ εἶχε πρὸς τὸ παιδί του. Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς ὁ Θεὸς τοῦ ἔβαλε μακρότερα ἐμπόδια καὶ ἐμάκρυνε τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος, διὰ νὰ ἴδῃς καλύτερα τὸν ἀθλητήν. Διότι ἦτο πράγματι ἀθλητής, ποὺ ἐπάλαιεν ὄχι πρὸς ἄλλον ἄνθρωπον ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν τὴν βίαν τῆς φύσεως. Ποῖος λόγος θὰ ἠμπορέσῃ νὰ παραστήσῃ τὴν ἀνδρείαν; Ὡδήγησε τὸ παιδίον εἰς τὸ ὄρος, τοῦ ἔδεσε τὰ πόδια, τὸ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα, ἅρπαξε τὸ μαχαῖρι, ἐπρόκειτο νὰ τὸ σφάξῃ. Τί νὰ εἴπω καὶ πῶς νὰ τὰ εἴπω, δὲν εἰξεύρω. Μόνον αὐτὸς ξεύρει ποὺ τὰ ἔπραξε. Διότι κανεὶς λόγος δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ παραστήσῃ πῶς δὲν ἐναρκώθη τὸ χέρι, πῶς δὲν παρέλυσεν ἡ δύναμις τῶν νεύρων, πῶς δὲν τοῦ ἔφερε ζάλην ἡ ἀγαπητὴ μορφὴ τοῦ παιδίου.

Ἀλλ' ἀξίζει ἐδῶ νὰ θαυμάσωμεν καὶ τὸν Ἰσαάκ. Διότι ὅπως ὁ Ἀβραὰμ ὑπήκουεν εἰς τὸν Θεόν, τοιουτοτρόπως καὶ αὐτὸς ὑπήκουεν εἰς τὸν πατέρα του. Καὶ ὅπως ἐκεῖνος, ὅταν τὸν διέταξεν ὁ Θεὸς νὰ θυσιάσῃ τὸν υἱόν του, δὲν ἐζήτησε τὸν λόγον, οὕτω πως καὶ αὐτός, ὅταν τὸν ἔδενεν ὁ πατέρας του καὶ τὸν ἀνεβίβαζεν ἐπάνω εἰς τὸν βωμόν, δὲν τοῦ εἶπε· διατί τὰ κάμνεις αὐτά; Ἀλλὰ παρεδίδετο εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πατρός. Καὶ ἠμποροῦσε λοιπὸν νὰ ἴδῃ τότε κανεὶς πατέρα νὰ γίνεται ὁ ἴδιος καὶ ἱερεὺς θυσιάζων καὶ θυσίαν προσφερομένην χωρὶς νὰ χύνεται αἷμα, καὶ ὁλοκαύτωμα χωρὶς φωτιά, ἐπάνω δὲ εἰς τὸν βωμὸν νὰ γίνεται προτύπωσις θανάτου καὶ ἀνάστασις. Διότι ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἔσφαξε καὶ δὲν ἔσφαξε τὸν υἱόν του· δὲν τὸν ἔσφαξε μὲ τὸ χέρι του, ἀλλὰ τὸν ἔσφαξε μὲ τὴν πρόθυμον διάθεσίν του. Καὶ ὁ Θεὸς βεβαίως δι' αὐτὸ τὸν διέταξεν, ὄχι διότι ἤθελε νὰ ἴδῃ νὰ χύνεται αἷμα, ἀλλὰ διότι ἤθελε νὰ σοῦ δείξῃ τὴν καλὴν προαίρεσιν τοῦ Ἀβραάμ, καὶ νὰ ἀνακηρύξῃ τὸν γενναῖον ἐκεῖνον ἐν μέσῳ ὅλης τῆς οἰκουμένης, καὶ νὰ διδάξῃ ὅλους τοὺς μεταγενεστέρους, ὅτι καὶ ἀπὸ τὰ παιδιά μας καὶ ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς δεσμοὺς καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μας καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ψυχήν μας πρέπει νὰ προτιμῶμεν τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Τί χαριτωμένη ὕπαρξις! εἶπεν ὁ Μᾶρκος.

—Εἶνε καὶ νέα. Νέα, χαριτωμένη, ἀθῶα καὶ μόνη, κατάμονη μέσα στὴ σκληρή, τὴν ἄπονη Ρώμη. Εἶνε ἡ συμπαθητικωτέρα γυναῖκα, ποὺ ἔχω γνωρίσει ἕως τώρα. Αἱ σκέψεις του διεκόπησαν ἀπὸ τὴν Δακίαν ποὺ τὸν ἐφώναξεν ἀπὸ τὸν ἐξώστην:

—Εὐγενέστατε Μᾶρκε!

Ὁ Μᾶρκος ἐστράφη, μὲ κάποιαν χειρονομίαν ἀνυπομονησίας κατ' ἀρχάς. Ἀλλά, χαλιναγωγήσας τὰ αἰσθήματά του, ἐχαιρέτησε τὴν Δακίαν καὶ εἶπε:

—Τί θὰ ἤθελες ἀπὸ ἐμέ, εὐγενὴς Δακία; Ἄ, ὁ Φιλόδημος καὶ ὁ Γλαβρίων.

—Χαῖρε, Μᾶρκε! Σὰν καλὴ ἐπιχείρησις ἦταν αὐτή, αἴ; εἶπεν ὁ Γλαβρίων καὶ τὸν ἐστραβοκύτταξεν.

Ἐὰν ἡ παρατήρησις αὐτὴ τοῦ Γλαβρίωνος ἐλέγετο πρὸ ὀλίγων στιγμῶν γιὰ κάποια ἄλλη γυναῖκα, θὰ ἐπ..ρνοῦσεν ἀπαρατήρητος εἰς τὰ αὐτιὰ τοῦ Μάρκου. Ἀλλὰ τὸ ὅτι διετυπώθη διὰ τὴν Μερκίαν, τοῦ ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν βεβηλώσεως. Ἀπήχησε κακῶς εἰς τὴν ἀκοήν του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ στραφῇ πρὸς τὴν Δακίαν.

—Τί θὰ ἤθελες ἀπὸ ἐμὲ, εὐγενὴς Δακία;

—Τὴν συντροφιάν σου, εὐγενέστατε Μᾶρκε. Ἔλα καὶ σὺ μαζὶ μὲ τοὺς κυρίους αὐτούς. Ἔλα, τίμησε τὴν πτωχικὴν κατοικίαν μου διὰ τῆς παρουσίας σου.

—Ἀλλοίμονον! Καθῆκον αὐστηρόν, ἀδυσώπητον καθῆκον, μὲ καλεῖ ἀλλοῦ, ἀπήντησε φαιδρῶς ὁ Μᾶρκος, διευθύνων τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ μέρος, ποὺ εἶχε φύγει ἡ Μερκία.

—Φοβεῖσαι; ἐμειδίασεν ἡ Δακία.

—Τί νὰ φοβηθῶ;

—Τὴν κοφτερὴ γλῶσσα τῆς Βερενίκης;

—Οὔτε ἐκείνης τὴν κοφτερὴ γλῶσσα, οὔτε τὴν ἰδικήν σου. Γιατί νὰ φοβηθῶ τὴν Βερενίκην; ἠρώτησεν ὁ Μᾶρκος.

—Ἡ Ρώμη συνδέει τὸ ὄνομά σου μὲ τὸ ἰδικόν της, ἀπήντησε ἡ Δακία.

—Πῶς;

—Λέγεται ὅτι ἔχεις ἀρραβωνισθῇ μὲ τὴν Βερενίκην.

—Ἀλήθεια! εἶπε ψυχρῶς ὁ Μᾶρκος. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἡ Ρώμη εἶνε πάρα πολὺ καλή. Μὲ τιμᾷ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν μου.

—Μᾶρκος καὶ Βερενίκη, θὰ ἦτο ἕνα λαμπρὸν ζευγάρι, ἐφλυάρησεν ἡ Δακία. Ὁ Τιγγελιανὸς εἶνε ἀντίπαλός σου, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴν εὔνοιαν τοῦ Νέρωνος, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν χεῖρα τῆς Βερενίκης. Μᾶρκος καὶ Βερενίκη ἑνωμένοι, δὲν ἔχουν νὰ φοβοῦνται τὸν Τιγγελιανόν. Τί λέτε σεῖς, Μᾶρκε;

—Ὅτι ὁ Μᾶρκος δὲν ἔμαθεν ἀκόμη νὰ φοβῆται ἕνα Τιγγελιανόν.

Χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν ἤσυχον, ἀλλὰ δριμεῖαν περιφρόνησιν ποὺ ἐνέκλειεν ἡ ἀπάντησις, ἡ Δακία ἐσυνέχισεν.

—Αἴ, καλά! Ὅλη ἡ Ρώμη γνωρίζει ὅτι συναγωνίζεσθε· καὶ ὁ Τιγγελιανὸς δὲν εἶνε ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἀφήσῃ τὴν τύχην νὰ τοῦ ξεφύγῃ. Εἶσθε καὶ οἱ δύο φιλόδοξοι. Ἡ Βερενίκη δὲν εἶνε μόνον πλουσία, ἀλλὰ καὶ ἔξυπνη, ναὶ εἶνε ἔξυπνη γυναῖκα.

—Αὐτὸ εἶνε ἀληθές, Μᾶρκε, ἐπενέβη ὁ Γλαβρίων. Θὰ ἔπρεπε νὰ εὕρῃς καὶ σὺ μίαν σύζυγον.

—Γιατί; ἠρώτησεν ὁ Μᾶρκος.

—Αἴ, γιατί... ναί... ἄ, ναί... γιατί; καλά, γιατί παντρεύονται οἱ ἄνθρωποι;

—Γιατί... ἄ, γιατί ἀλήθεια; ἐπανέλαβε ξηρῶς ὁ Μᾶρκος.

—Εἶνε καθῆκον κάθε ἀνδρὸς νὰ πάρῃ μίαν σύζυγον, συνεπέρανεν ἡ Δακία.

—Νὰ πάρῃ μίαν σύζυγον ἢ νὰ ὑπανδρευθῇ, τί ἀπὸ τὰ δύο; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Μᾶρκος.

—Καὶ τὰ δύο, ἐγέλασεν ἐκείνη. Ὑπανδρεύσου, Μᾶρκε· εἶσαι ἀρκετὰ πλούσιος· ἡ σύζυγός σου θὰ ἠμπορῇ νὰ ζῇ βασιλικά.

—Ἀλήθεια· ἀλλὰ σήμερα στὴ Ρώμη, καθὼς γράφει καὶ ὁ φίλος μου Σενέκας: «Θεωρεῖται τιμητικώτερον τὸ νὰ συντηρῇ κανεὶς τὴν γυναῖκα τοῦ φίλου του»—αἴ, Φιλόδημε; Καὶ ὁ γάμος δὲν εἶνε πλέον παρὰ μία στιγμιαία εὐχαρίστησις, ἀφοῦ αἱ γυναῖκες λογαριάζουν τὴν ἡλικίαν των, ὄχι ἀπὸ τὰ χρόνια τῆ, ζωῆς των, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν συζύγων των.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Διὰ μίαν προσθήκην εἰς τὸ Σύνταγμα.

Μετὰ τὴν ἐπιζητηθεῖσαν ἀπάλειψιν τῆς ἐπικεφαλίδος τοῦ Συντάγματος, τῆς ἀναφερομένης «εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος», προτείνεται ὑπὸ τῆς ἐκ βουλευτῶν συνταγματικῆς ὑποεπιτροπῆς καὶ ἄλλη τροποποίησις εἰς τὸ περὶ θρησκείας ἄρθρον. Ὅτι, δηλαδή, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος «τηρεῖ τοὺς δογματικοὺς κανόνας», ἐνῷ ἡ προηγουμένη—ἡ καὶ ὀρθή—διατύπωσις ἦτο «τηρεῖ τοὺς ἱεροὺς κανόνας».

Φυσικὰ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος—τμῆμα τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας—δὲν περιμένει ἀπὸ τοὺς ἀναθεωροῦντας τὸ Σύνταγμα βουλευτὰς νὰ μάθῃ ποίους Κανόνας θὰ τηρῇ. Διότι ὅλοι οἱ Κανόνες οἱ ὑπὸ τῶν θεοπνεύστων ἱερῶν Συνόδων θεσπισθέντες ἔχουν δι' αὐτὴν τὸ αὐτὸ κῦρος καὶ θὰ παύσῃ ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐὰν κάμῃ μεταξὺ αὐτῶν διακρίσεις. Ἀλλ' ἡ ἐπιχειρουμένη διὰ τοῦ Συντάγματος διαίρεσις εἰς δογματικοὺς καὶ διοικητικοὺς Κανόνας ἀνοίγει τὴν τόσον περιζήτητον θύραν ἐπεμβάσεων καὶ ἀνατροπῶν εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἕως τώρα νομοθετήματα καὶ διαβήματα ὑπουργῶν, ἀντίθετα πρὸς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, ἠδύναντο ν' ἀναχαιτισθοῦν ὡς ἀντισυνταγματικά, ἐφ' ὅσον ἡ τήρησις τῶν Κανόνων ἦτο κατωχυρωμένη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καίτοι καὶ τοῦτο εἰς τὸ παρελθὸν δὲν ἠμπόδισε καὶ ἐπιβολὴν τόσων ἀντικανονικῶν νόμων. Τώρα ὅμως, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ὁ καταπατούμενος Κανὼν δὲν εἶναι δογματικός, θὰ δύναται πᾶς ἔχων συμφέρον πολιτικὸς νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὴν ψήφισιν ἀντικανονικῶν νόμων εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' εἰς τοιαύτας περιστάσεις χρειάζεται νὰ δεικνύῃ ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία τὴν ἀκαμψίαν ποὺ χαρακτηρίζει τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ἀλήθειαν.

Συνέδριον ἀθέων.

Εἰς τὴν Πράγαν τῆς Τσεχοσλοβακίας οἱ ἄθεοι συνεκρότησαν «διεθνὲς συνέδριον τῶν ὀρθολογιστῶν», τοῦ ὁποίου σκοπὸς ἦτο ἡ διοργάνωσις τῶν ἑκασταχοῦ ἀθέων διὰ τὸν κατὰ τῆς θρησκείας ἀγῶνα. Ἀπεφάσισε δὲ τὸ συνέδριον τοῦτο, ὅπως ἐφεξῆς εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὑπάρχῃ ἓν μόνον ἄθεον μέτωπον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς κέντρου.

Ἀπὸ τὸ συνέδριον τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως νὰ λείψουν οἱ ἄθεοι τῆς Μόσχας, οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των ἐδήλωσαν προσχώρησιν τῶν σοβιετικῶν συνδέσμων τῶν ἀγωνιστῶν ἀθέων εἰς τὴν διεθνῆ ὀργάνωσιν. Καθὼς ἐπίσης δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δὲν ἔλειψεν ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἄλλος ἀόρατος σύνεδρος καὶ ἐμπνευστής. Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ αἰώνων ἀγωνιζόμενος κατὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ταύτης λαβὼν τὸ ὄνομα σατανᾶς (ἡ λέξις σημαίνει τὸν ἀντικείμενον εἰς τὸν Θεὸν) πρωτοστατεῖ καὶ ἐπευλογεῖ πᾶσαν ἐνέργειαν παντὸς ἀτόμου ἢ ὁμίλου ἐργαζομένου πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπόν.

Καὶ ὁ μὲν ἀγὼν τῶν ἀθέων, ὅσον καὶ ἂν ὀργανώνεται, θὰ μένῃ ὡς ἕνα ἔκδηλον δεῖγμα τῆς παραφροσύνης, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν τολμᾷ ν' ἀντιταχθῇ καὶ κατὰ τοῦ Θεοῦ. Οἱ πιστοὶ ὅμως τῆς ἐποχῆς μας δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν ὅτι, ἔχοντες «πάλην πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου», πρέπει ν' «ἀναλάβωσι τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῶσιν ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ».

Αἱ ταραχαὶ τῆς Παλαιστίνης.

Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐξετυλίχθη τὸ θεῖον δρᾶμα καὶ τὸν ὁποῖον ἐπότισε μὲ τὸ αἷμά Του καὶ αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ γενικώτερον τὴν Παλαιστίνην, ἀπὸ μηνῶν διεξάγονται μάχαι, χύνεται αἷμα, δημιουργοῦνται ὑλικαὶ καταστροφαί, αἱ ὁποῖαι ἕως τώρα ἔφθασαν εἰς μίαν περίπου ἑκατοντάδα δισεκατομμυρίων δραχμῶν.

Αἱ ταραχαὶ αὐταὶ προκαλοῦνται ἐξ αἰτίας τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν Παλαιστίνην Ἰουδαίων, ἐρχομένων ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου, ὅπου εἶναι διεσκορπισμένοι, καὶ προσπαθούντων νὰ δημιουργήσουν «ἐθνικὴν ἑστίαν» εἰς τὴν ἀρχαίαν πατρίδα των. Δὲν ἔχει σημασίαν ἂν θὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν τοῦτον σήμερον βοηθούμενοι ὑπὸ μεγάλης Δυνάμεως. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι, ἀφ' ὅτου διέπραξαν τὸ μέγα ἔγκλημα τῆς Χριστοκτονίας καὶ τῆς σκληροτραχήλου ἐμμονῆς εἰς τὴν ἀπιστίαν, καὶ ἐξερριζώθησαν ἐκ τῆς κληρονομίας των καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὸν κόσμον, παρουσιάζουν τὸ μοναδικὸν φαινόμενον λαοῦ διατηρουμένου μὲν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐν μέσῳ τῶν διαφόρων λαῶν τοῦ κόσμου, πλουτοῦντος, ἐξασκοῦντος πολλαχοῦ ἐπιρροὴν μεγάλην, μηχανορραφοῦντος, ἀλλὰ καὶ ἀστατοῦντος, διωκομένου πολλάκις, ἀνικάνου ν' ἀνασυνταχθῇ εἰς κράτος ἑνιαῖον. Ἐν τούτοις τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα θὰ ἔχουν κάποτε τέλος, διότι κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ θεοπνεύστου Ἀποστόλου «πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται».

Οἱ βιαστικοὶ ἐπιχειρηματίαι.

Εἰς τὸ παρελθόν, τὸ κἄπως ἀπώτερον καὶ τὸ πρόσφατον, ὁ ὀρεσίβιος Ἕλλην «παλληκαρᾶς», εἰς μίαν στιγμήν, ποὺ ἐνόμιζε προσβληθὲν καιρίως τὸ «φιλότιμό» του, ἄφινε τὸ ἥσυχον ἔργον του, διὰ νὰ «βγῇ στὸ κλαρὶ» καὶ μετάσχῃ ὡς ληστὴς τῶν περιπετειῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς δόξης «τῶν βασιλέων τῶν ὀρέων». Ἐπὶ ἕνα διάστημα τὸ ὄνομά του ἐγίνετο φόβητρον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς δράσεώς του καὶ ἡ λαϊκὴ μοῦσα προσεπάθει νὰ τὸν ἀπαθανατίσῃ. Ἀλλ' ἡ συνέχεια καὶ τὸ κατάντημα ἦτο στερεοτύπως τὸ αὐτό: Δίωξις, φόνος. Ἤ, σύλληψις, φυλάκισις, θάνατος.

Τώρα τὰ πράγματα, βοηθούσης καὶ τῆς ἐποπτικῆς διδασκαλίας τοῦ κινηματογράφου, ἔχουν ἁπλουστευθῆ. Ἡ ἐπιχείρησις τῶν βουνῶν μετετέθη εἰς τὰς πόλεις. Ἔχομεν καὶ ληστὰς τῶν πόλεων. Δὲν πρόκειται περὶ ἐκείνων, ποὺ ληστεύουν ἀνενόχλητοι ὑπὸ τίτλους καὶ ἀξιώματα καὶ ἱδρύματα μεγαλώνυμα, ἀλλὰ περὶ τῶν τιτλοφορηθέντων «γκάγκστερς». Καὶ τοιοῦτοι ἀποδεικνύονται τώρα ὑδροχρωματισταί, ἀκόμη δὲ καί ..... αἰσθηματικαὶ ὑπηρέτριαι! Μὲ μίαν εὔκολον καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας σκηνοθετημένην ληστείαν ἀποπειρῶνται νὰ κενώσουν ὁλόκληρον χρηματοκιβώτιον μὲ ἑκατομμύρια.

Ἀλλ' ὅσοι βιάζονται ἀπὸ ὑδροχρωματισταὶ καὶ ὑπηρέτριαι νὰ γίνουν ἑκατομμυριοῦχοι, εὑρίσκουν μὲν τὸν Σατανᾶν σύμβουλον καὶ ἀρχηγὸν τοιούτων εὐκόλων πλουτισμῶν, ἀλλὰ καὶ ὁδηγόν, ποὺ τοὺς παραδίδει εἰς τὰ χέρια τῶν ἀστυνομικῶν, ὅπου ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἡ κακία ἀμείβει πολὺ σκληρά.

Ἡ χαρτοπαιξία εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Ἐγράφη πολλάκις εἰς τὸν πολιτικὸν Τύπον, ὅτι ἡ χαρτοπαιξία εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν ἔλαβε τοιαύτην διάδοσιν, ὥστε ν' ἀποτελῇ πραγματικὸν κίνδυνον διὰ τοὺς παραγωγούς, τῶν ὁποίων ἡ ἐσοδεία τῆς ἐτησίας ἐργασίας ἐξανεμίζεται εἰς τὴν χαρτοπαιξίαν, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι χάνουν εἰς τὴν παγίδα αὐτὴν τὸ ἡμερομίσθιόν των. Ἐξηγγέλθη δὲ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ καταρτίσῃ ταχέως νόμον, ἀπαγορεύοντα αὐστηρῶς τὴν χαρτοπαιξίαν.

Ἐὰν ἐπραγματοποιεῖτο ἡ θέσπισις καὶ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τοιούτου νόμου, τὸ Κράτος θὰ προσέφερεν ὁμολογουμένως πατρικὴν προστασίαν εἰς τὸν ἐργαζόμενον λαὸν τῶν ἐπαρχιῶν. Διότι εἶναι ταχεῖαι καὶ ἐντόνως ἔκδηλοι αἱ συνέπειαι τῆς τόσον ἁμαρτωλῆς συνηθείας τῆς χαρτοπαιξίας, ὅταν ἄτομα καὶ οἰκογένειαι, ποὺ ἐργάζονται σκληρὰ καὶ κοπιάζουν ὅλον τὸ ἔτος, μένουν αἴφνης χωρὶς πεντάρα, διότι ὅλον τὸ εἰσόδημα προσεφέρθη εἰς τὸν ἀπαίσιον καταποτῆρα τῆς χαρτοπαιξίας. Ἀλλὰ ριζικὴ θεραπεία τοῦ κακοῦ αὐτοῦ, ὅσον καὶ τόσων ἄλλων ποὺ μαστίζουν τὸν λαόν, θὰ ἐπήρχετο μόνον διὰ τῆς πειθοῦς, τοῦ διαφωτισμοῦ, τῆς μορφώσεως, τὴν ὁποίαν μεταδίδει μὲν ἡ θρησκεία, πρέπει ὅμως νὰ τὴν προσφέρῃ ἡ Ἐκκλησία καὶ νὰ τὴν δέχεται ὁ λαός.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα οἱ θεολόγοι κ.κ. Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Πάτραις· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Κωνστ. Χρόνης ἐν Καστορίᾳ· Πετρ. Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ καὶ Δ. Παπαδημητρίου ἐν Ἡρακλείῳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι